

Účetnictví (nejen) pro střední školy

2. díl

Daniela Šlézarová

Nákup zboží v zahraničí (platí i pro nákup materiálu)

- **Při nákupu ze zemí EU** (Německo, Francie, Slovensko atd.) je částka na přijaté faktuře zpravidla v cizí měně (v EUR u zemí tzv. eurozóny nebo v národní měně zemí EU, které jako měnu nepoužívají EUR) a musíme ji přepočítat na Kč (podle aktuálního kurzu ČNB nebo pevný kurz dle vnitropodnikové směrnice).

Pokud je i dodavatel plátcem DPH, tak nám bude dodávat za cenu bez DPH. Naše firma si pak musí sama vypočítat DPH dle sazby v ČR – pro předanění nebo samovyměření doporučujeme zvolit účet **349 – Spojovací účet k DPH**, zároveň si pak uplatňuje i **nárok na odpočet DPH**. Pokud bude mít kupující plný nárok na odpočet této daně, pak její odvod bude **nulový**.

Vzorový
příklad**PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ NÁKUPU ZBOŽÍ V ZEMÍCH EU**

Podnik Spedo, a. s., nakoupil v Rakousku zboží za 14 400 EUR. Obě firmy jsou plátcem DPH, dodavatel mu tedy fakturoval za cenu bez DPH, u nás zboží podléhá DPH 15 %. Přeprava byla provedena vlastním autem (aktivace), náklady byly ve výši 5 200 Kč. Podnik zboží přijal na sklad, zároveň obdržel i fakturu. Pro přepočet používá podle vnitropodnikové směrnice pevný kurz 25,50 Kč/1 EUR.

Účetní případy	Kč	MD	D
Přijatá faktura za zboží ze zahraničí	367 200	131	321
Povinnost přiznat DPH 15 %	55 080	349	343
Nárok na odpočet DPH 15 %	55 080	343	349
Doprava zboží vlastním autem	5 200	131	586
Příjemka – převzetí zboží v pořizovací ceně	372 400	132	131

Poznámka: V případě, že podnik má současně k dispozici i daňový doklad, lze přidanění i nárok na odpočet zaúčtovat rovnou jedním zápisem 343/343. I když odvod je nulový, musíme tyto částky uvádět v tiskopise přiznání k DPH (čtvrtletně nebo měsíčně).

- **Při nákupu ze zemí mimo EU** (USA, Kanada, Japonsko...) musíme navíc v některých případech dle celního sazebníku vyúčtovat **clo na základě** tzv. **celní deklarace** a jeho výši evidujeme na pasivním účtu **379 – Jiné závazky** (dlužíme tedy celnímu úřadu). Clo je součástí pořizovací ceny, jeho výši tedy účtujeme souvztažně na účtu **131 – Pořízení zboží** (u nákupu materiálu na účtu **111 – Pořízení materiálu**).

Základem pro výpočet DPH je tedy pořizovací hodnota zboží včetně cla. Povinnost přiznat daň a zároveň si nárokovat její odpočet je podobná jako u nákupu v EU.

Cvičení

č. 6

ÚČTOVÁNÍ NÁKUPU ZBOŽÍ V ZEMÍCH MIMO EU

Zadání: Společnost koupila v USA zboží v hodnotě 3 125 USD (kurz platný pro přepočet je 22,80 Kč/1 USD). Podle celní deklarace musí zaplatit za zboží clo ve výši 6 500 Kč, dále zboží podléhá 21% DPH. Clo bylo zapláceno z bankovního účtu.

Účetní případy	Kč	MD	D
Přijatá faktura za zboží ze zahraničí (22,80 * 3 125)			
Celní deklarace – clo			
Povinnost přiznat DPH 21 % (z ceny pořízení a cla)			
Nárok na odpočet DPH 21 %			
Příjemka – převzetí zboží na sklad			
VBÚ – úhrada cla celnímu úřadu			

2 DLOUHODOBÝ MAJETEK – ÚČTOVÁ TŘÍDA 0

Dlouhodobý majetek patří v podniku mezi aktiva, která se v podniku v relativně nezměněné podobě vyskytují dobu delší než **1 rok**. Dlouhodobý majetek se díky této své vlastnosti postupně opotřebovává a toto opotřebení je vyjádřeno **odpisy**.

2.1 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Dlouhodobý majetek členíme na:

- **dlouhodobý hmotný majetek (DHM),**
- **dlouhodobý finanční majetek (DFM). *)**

2.2 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK (DHM)

Dlouhodobý hmotný majetek se účtuje v účtových skupinách **02** a **03**:

- ve skupině **02** se účtuje o majetku, který se odpisuje (např. stroje, budovy),
- v účtové skupině **03** potom o majetku, který odpisování nepodléhá (zejména pozemky či umělecká díla a sbírky).

Používané účty pro vybrané druhy dlouhodobého majetku

02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

• 021 – Stavby:

Do této skupiny patří budovy, haly a stavby, byty a nebytové prostory bez ohledu na jejich trvanlivost a cenu.

• 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí:

Účtujeme sem stroje, přístroje, zařízení, dopravní prostředky a inventář s dobou použitelnosti delší než jeden rok a oceněním vyšším než 80 000 Kč (od 1. 1. 2021).

• 025 – Pěstelské celky trvalých porostů:

Zahrnují ovocné stromy nebo keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů nebo 1 000 keřů na 1 ha. Paří sem i trvalý porost vinic a chmelnic.

• 027 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku:

Jedná se o rozdíl vzniklý při nákupu nebo vkladu podniku mezi kupní cenou a souhrnem ocenění jednotlivých složek majetku v účetnictví prodávajícího.

• 029 – Jiný dlouhodobý hmotný majetek:

Jde o DHM nezařaditelný na předchozí účty, technické zhodnocení na pronajatém majetku.

03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

Účtujeme zde zejména pozemky bez ohledu na cenu.

Oceňování dlouhodobého hmotného majetku

Podle zákona o účetnictví majetek oceňujeme těmito způsoby:

1. V pořizovací ceně (PC) – jedná se o cenu pořízení a ostatních **vedlejších pořizovacích nákladů**.

Vedlejší pořizovací náklady jsou:

- doprava (cizí i vnitropodniková), montáž, clo,
- průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce při výstavbě budov,

*) Poznámka: do 31. 12. 2020 se rozlišoval ještě **dlouhodobý nehmotný majetek (DNM)**, tato kategorie byla od 1. 1. 2021 zrušena.

- náklady související s uvedením předmětu do užívání (nutné úpravy, kolaudační poplatky...),
- příprava a zabezpečení pořizovaného majetku,
- vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby.

Do pořizovací ceny se nezahrnují výdaje na přípravu pracovníků (školení) pro budované provozy a zařízení, výdaje na vybavení pořizované investice zásobami, výdaje na opravy a udržování dlouhodobého hmotného majetku, kurzové rozdíly.

Pamatujte: Výdaje, které zvyšují pořizovací cenu dlouhodobého majetku, nelze jednorázově uplatnit do nákladů, ale v nákladech budou zahrnuty až ve formě odpisů.

- 2. Ve vlastních nákladech** – jsou to veškeré přímé a nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením dlouhodobého majetku vlastní činností (tzn. výrobní režie), popř. nepřímé náklady správního charakteru (mzdy dělníků, kteří majetek vyráběli, spotřeba energie atd.).
- 3. V reprodukční pořizovací ceně** – za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje, pro stanovení této ceny stačí odborný odhad. Použití u majetku nabytého darováním, nově zjištěného a v účetnictví dosud nezachyceného, vloženého do obchodní společnosti, družstva.

Pořizovací cena dlouhodobého majetku se snižuje o přijatou dotaci poskytnutou na pořízení tohoto majetku. Pořizovací cena dlouhodobého majetku se zvyšuje o výdaje na dokončené technické zhodnocení, a to vždy v roce dokončení a převzetí těchto prací do užívání.

Vzorový příklad

PŘÍKLAD – OCENĚNÍ MAJETKU

Firma Novák koupila na fakturu stroj na zpracování dřeva za 181 500 Kč (cena bez daně 150 000 Kč, DPH 31 500 Kč), za dopravu a instalaci si dodavatelská firma vyúčtovala 4 840 Kč (cena bez daně 4 000 Kč, DPH 840 Kč). Jaká je pořizovací cena stroje, pokud bude tato firma plátce a neplátce DPH?

Řešení:

a) Firma je plátce DPH, pak pořizovací cena stroje je **154 000 Kč**.

b) Firma je neplátce DPH, pak pořizovací cena stroje je **186 340 Kč**.

Cvičení č. 12

URČENÍ POŘIZOVACÍ CENY

Zadání: V tabulce vyznačte, zda uvedený údaj je součástí pořizovací ceny dlouhodobého majetku nebo ne (zatrhněte příslušnou volbu).

Číslo	Účetní případy	Součást PC	
		ANO	NE
1.	Náklady na přípravu výstavby nové haly – úprava pozemku	☐	☐
2.	Vnitropodniková doprava koupeného stroje (aktivace)	☐	☐
3.	Oprava vodovodního řadu, na který bude nový objekt napojen	☐	☐
4.	Průzkumné a geologické práce před výstavbou budovy	☐	☐
5.	Projekt na výstavbu nemovitosti	☐	☐
6.	Další varianty projektů výstavby	☐	☐
7.	Umělecká díla jako součást objektu	☐	☐

Tabulka účetních případů cvičení č. 12 pokračuje na následující straně.

Pamatujte: Dlouhodobý hmotný majetek, u kterého nevznikají náklady související s jeho pořízením, je možno účtovat přímo na příslušné účty účtové skupiny 02 – Dlouhodobý hmotný majetek.

Vzorový
příklad**PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ POŘÍZENÍ DHM**

Společnost META s. r. o. zakoupila na fakturu tiskárnu v ceně 108 900 Kč (cena bez DPH 90 000 Kč, DPH 21 % činí 18 900 Kč).

Dopravu tiskárny zajistila spediční firma (neplátce DPH) v hodnotě 1 200 Kč.

Společnost je registrovaná jako plátce DPH. Faktura byla zaplacená dodavateli během 10 dnů, a to z běžného účtu (výpis z BÚ).

Předmětem zjištění je pořizovací cena tiskárny a rovněž to, v jaké ceně byla zařazena do používání.

Pořizovací cena tiskárny: 90 000 Kč

Vedlejší pořizovací náklady (doprava): 1 200 Kč

Celková pořizovací cena tiskárny: 91 200 Kč

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	Přijatá faktura za nákup tiskárny: cena bez DPH	90 000	042	
	DPH 21 %	18 900	343	
	cena celkem	108 900		321
2.	VPD – doprava tiskárny	1 200	042	211
3.	Tiskárna zařazena do používání	91 200	022	042
4.	Zaplacená faktura z běžného účtu (výpis z BÚ)	108 900	321	221

Cvičení
č. 13**ÚČTOVÁNÍ POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU
U NEPLÁTCE DPH**

Zadání: Pokuste se zaúčtovat předchozí příklad u firmy, která ovšem není plátcem DPH.

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.				
2.				
3.				
4.				

Technické zhodnocení dlouhodobého majetku

Radíme sem veškeré výdaje na přístavby, stavební úpravy, rekonstrukci a modernizaci, a to za předpokladu, že převýšily u hmotného majetku v úhrnu za zdaňovací období částku 40 000 Kč (u nehmotného majetku pak 60 000 Kč).

- **Rekonstrukce** – jsou zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů.
- **Modernizace** – znamená rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.

Technické zhodnocení zvýší pořizovací cenu toho dlouhodobého majetku, u kterého je technické zhodnocení prováděno (tj. zvýšení cen na účtech účtových skupin **01.** a **02.**).

Opravy a údržba dlouhodobého majetku

Od technického zhodnocení musíme odlišit:

- **Opravy a údržbu** – odstraňují částečně fyzické opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do původního stavu, zpomalují se jimi fyzické opotřebení, předchází jeho následkům, odstraňují drobné závady. Účtují se do nákladů na účet **511 – Opravy a údržba**, i když jejich cena přesáhne 80 000 Kč (od 1. 1. 2021) u dlouhodobého hmotného majetku.
- **Malé technické zhodnocení** – jedná se sice o lepší technické vylepšení majetku, ale cena nepřesáhla cenu 80 000 Kč (u dlouhodobého hmotného majetku; od 1. 1. 2021). Účtujeme na účtu **548 – Ostatní provozní náklady** u dlouhodobého hmotného majetku (resp. na účtu **518 – Ostatní služby** u dlouhodobého nehmotného majetku).

Pamatujte: Důsledkem rozlišení jsou daňové dopady:

- **opravy a údržba či malé technické zhodnocení** – se účtují do nákladů **jednorázově** a jejich hodnota tak **plně ovlivní hospodářský výsledek v daném roce**,
- **technické zhodnocení** – se do nákladů zúčtovává postupně prostřednictvím **odpisů**.

Vzorový příklad

PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ TECHNICKÉHO ZHODNOCENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Řešený příklad naznačuje zaúčtování hospodářských operací spojených s technickým zhodnocením dlouhodobého majetku.

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	Faktura přijatá za nákup klimatizace do auta	30 000	548	321
	Faktura přijatá za nákup klimatizace do auta	155 000	022	321
2.	Faktura přijatá za stavební práce – rozšíření patra firemní budovy	410 000	021	321
3.	Nákup tažného zařízení do auta v hotovosti (VPD)	5 000	548	211
4.	Faktura přijatá na výměnu elektrického vedení ze 120 V na 220 V ve výrobní hale	261 000	021	321
5.	V hotovosti zaplacená oprava motoru na stroji	69 000	511	211

2.3 DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK (DNM)

Kategorie **dlouhodobý nehmotný majetek (DHM)** byla k **1. 1. 2021 zrušena**. Do konce roku 2020 sem patřily zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva s dobou použitelnosti delší než jeden rok, u kterých ocenění převyšovalo částku 60 000 Kč.

Dále dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje **povolenky na emise a preferenční limity**. Za dlouhodobý nehmotný majetek se dále považuje **technické zhodnocení stávajícího majetku**, jehož ocenění převyšuje částku 60 000 Kč v rámci jednoho účetního období.

Účtování dlouhodobého nehmotného majetku

Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku účtujeme podobně jako u dlouhodobého majetku hmotného, tedy také pomocí kalkulačního účtu **041 – Pořízení DNM**, kde evidujeme na straně MD pořizovací cenu majetku. Následně jej zařadíme na příslušný skupinový účet:

- **Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje – účet 012:**

Jedná se o výsledky úspěšně provedených prací, které nejsou předmětem průmyslových a jiných ocenitelných práv. Na tomto účtu se účtují v případě, že jsou nabyty samostatně (tzn. nejsou součástí ocenění jiného dlouhodobého majetku) od jiných osob nebo jsou vytvořeny vlastní činností za účelem obchodování s nimi.

- **Software – účet 013:**

Účetní jednotka zde účtuje o softwaru, který nabyla samostatně (tj. není součástí nabytého hardwaru a jeho ocenění) od jiných osob nebo byl vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním.

- **Ostatní ocenitelná práva – účet 014:**

Účtuje se zde o předmětech průmyslového a obdobného vlastnictví, výsledcích duševní tvůrčí činnosti a o právech podle zvláštních právních předpisů za podmínek, že jsou buď vytvořeny vlastní činností k obchodování s nimi, anebo nabyty od jiných osob.

- **Goodwill – účet 015:**

Pod pojmem goodwill je míněna nadhodnota, která může být zaplacená při koupi podniků a jejímž prostřednictvím jsou oceněny nehmotné položky, jako je např. dobrá pověst podniku, bonita zákazníků, kvalita personálu, výhoda polohy nebo odbytové sítě či úroveň organizace. Goodwill se může vztahovat k výrobku, podniku, k poskytovaným službám apod. Ocenění nehmotných hodnot obsažených v goodwillu je velmi obtížné.

Opakem je **badwill** (záporný goodwill), který vzniká, jestliže je zaplacená částka po odečtení dluhů nižší, než je hodnota majetku podniku.

PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO MAJETKU

Společnost HEDRA, a. s., nakoupila na dodavatelskou fakturu software za 80 000 Kč + 21 % DPH. Společnost instalaci softwaru provedla ve vlastní režii ve výši 900 Kč, poté bylo programové vybavení zařazeno do používání. Příklad je poplatný ke konci roku 2020.

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	Přijatá faktura za software: cena bez DPH	80 000	041	
	21 % DPD	16 800	343	
	cena celkem	96 800		321
2.	Instalace softwaru ve vlastní režii	900	041	586
3.	Zařazení softwaru do používání	80 900	013	041

PŘÍKLAD – VÝPOČET ROVNOMĚRNÝCH A ZRYCHLENÝCH ODPISŮ

Společnost FROTA, a. s., dne 27. 12. 2019 zakoupila počítač (firemní server) v hodnotě 60 000 Kč *). Zařízení patří do odpisové skupiny 1, bude se tedy odepisovat 3 roky. Předmětem zjišťování budou rovnoměrné a zrychlené odpisy.

1. Rovnoměrné odpisy:

Odpisový rok	Výpočet odpisů	Roční výše odpisů	Oprávky	Zůstatková cena
1	$60\,000 \cdot 20 / 100$	12 000	12 000	48 000
2	$60\,000 \cdot 40 / 100$	24 000	36 000	24 000
3	$60\,000 \cdot 40 / 100$	24 000	60 000	0

2. Zrychlené odpisy:

Odpisový rok	Výpočet odpisů	Roční výše odpisů	Oprávky	Zůstatková cena
1	$60\,000 / 3$	20 000	20 000	40 000
2	$(2 \cdot 40\,000) / (4 - 1)$	26 667	46 667	13 333
3	$(2 \cdot 13\,333) / (4 - 2)$	13 333	60 000	0

*) Poznámka: V roce 2019 byl ještě DHM v hodnotě minimálně 40 000 Kč.

Pravidla pro daňové odpisování

- Odpisuje se dlouhodobý majetek zařazený do užívání, neodpisují se pozemky a umělecká díla. Dlouhodobý majetek se odpisuje do výše pořizovací ceny, sestaví se odpisový plán a ten se musí dodržovat po celou dobu odpisování.
- Vyjadřují se jako roční – nezohledňuje se část roku.
- Odpisy nemusí podnikatel uplatnit – je to jeho právo, nikoliv povinnost.
- Odpisuje vlastník, nikoliv nájemce.
- Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.
- Pokud dojde k technickému zhodnocení dlouhodobého majetku (rekonstrukce, modernizace nad 80 000 Kč; od 1. 1. 2021), toto zhodnocení zvyšuje hodnotu dlouhodobého majetku. Odpisuje se pak podle sazeb pro zvýšenou vstupní cenu – dle zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů.

Poznámka: Zákon o dani z příjmů umožňuje u vybraných druhů majetku zvýšit odpis v prvním roce o 10 %, 15 % nebo 20 % vstupní ceny. Jedná se o majetek zařazený do 1. až 3. odpisové skupiny (kromě osobních automobilů) a účetní jednotka musí být jeho prvním vlastníkem. V následujících letech se pak částky odpisů snižují oproti „standardnímu“ odepisování.

Zavedení mimořádných odpisů:

- platí pro majetek pořízený od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021,
- majetek v 1. odpisové skupině se odepíše za 12 měsíců do 100 % vstupní ceny,
- u majetku ve 2. odpisové skupině se odepíše prvních 12 měsíců 60 % ze vstupní ceny a dalších 12 měsíců 40 % vstupní ceny.

Do nákladů se účtují účetní odpisy

Z výše uvedeného vyplývá, že může dojít k rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy. Z toho důvodu se musí upravit základ daně z příjmů o tento rozdíl.

Již jsme si uvedli, že daňové odpisy jsou jakousi maximální částkou, kterou je možno uplatnit. **Daňové odpisy tedy určují daňovou uznatelnost odpisů.**

Při výpočtu daňového základu k dani z příjmů se zjistí rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Přehledová tabulka znázorňující rozdílový vztah mezi nimi je uvedena na následující straně.

Odpisování dlouhodobého nehmotného majetku

Úvodem nutno podotknout, že **kategorie dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) byla od 1. 1. 2021 zrušena.**

Zatímco daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku (DHM) počítáme jako roční, u dlouhodobého nehmotného majetku (DNM) je bylo nutné uvádět s přesností na měsíce. S odpisováním DNM se začínalo od prvního dne následujícího měsíce po zařazení do užívání. Majetek, který měla účetní jednotka ve svém vlastnictví, se rovnoměrně odepisoval podle druhu po tuto dobu:

Tabulka odpisových skupin pro dlouhodobý nehmotný majetek (platná do 31. 12. 2020)		
Druh nehmotného majetku	Počet měsíců odpisování	Minimální počet měsíců odpisování pro technické zhodnocení
Audiovizuální díla	18	9
Software, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	36	18
Ostatní nehmotný majetek	72	36

Odpisy mají nově vycházet z interní směrnice účetní jednotky a mají vycházet z jejího odhadu průběhu používání.

PŘÍKLAD – VÝPOČET ODPISŮ DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO MAJETKU

Firma HB s. r. o. koupila dne 25. 7. 2019 grafický software v hodnotě 66 600 Kč.

Vypočítány budou odpisy v jednotlivých letech užívání.

Odepisuje se 36 měsíců, tj.:
66 600 Kč / 36 = 1 850 Kč měsíčně.

Rok	Výpočet odpisu DNM	Odpis
2019	5 * 1 850	9 250
2020	12 * 1 850	22 200
2021	12 * 1 850	22 200
2022	7 * 1 850	12 950

Vzorový příklad

Odpisy při technickém zhodnocení majetku (ze zvýšené vstupní ceny)

Pokud během odepisování DM dojde k technickému zhodnocení, musí se o tuto cenu navýšit jeho zůstatková hodnota. Od tohoto roku potom budou platit koeficienty uvedené v posledním sloupci tabulky.

V důsledku technického zhodnocení se pak může prodloužit doba odpisování.

V roce technického zhodnocení jsou pak změněny vzorce:

a) u rovnoměrných odpisů – v tomto roce se navýší vstupní cena o cenu technického zhodnocení a zároveň se o tuto částku navýší i zůstatková cena.

Platí tedy stejný vzorec $O_n = \frac{VC * k}{100}$, kde koeficient k je z posledního sloupce tabulky.

b) u zrychlených odpisů – v roce technického zhodnocení navýšíme o tuto částku zůstatkovou cenu a dosazujeme do vzorců:

– v prvním roce technického zhodnocení $O_n = \frac{2 * ZC}{k}$, kde koeficient k je opět z posledního sloupce tabulky,

– v dalších letech pak $O_n = \frac{2 * ZC}{k - n}$.

PŘÍKLAD – VÝPOČET ODPISŮ ZE ZVÝŠENÉ VSTUPNÍ CENY

V roce 2016 firma koupila osobní automobil v hodnotě 380 000 Kč *). V roce 2018 bylo provedeno technické zhodnocení (nákup tažného zařízení a klimatizace) za 45 000 Kč. Vypočteny budou rovnoměrné a zrychlené daňové odpisy.

1. Rovnoměrné odpisy:

Rok	Koeficient	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2016	11	$380\,000 \cdot 11 / 100$	41 800	338 200
2017	22,25	$380\,000 \cdot 22,25 / 100$	84 550	253 650
2018	20	$425\,000 \cdot 20 / 100$	85 000	213 650
2019	20	$425\,000 \cdot 20 / 100$	85 000	128 650
2020	20	$425\,000 \cdot 20 / 100$	85 000	43 650
2021	20	$425\,000 \cdot 20 / 100$	43 650 **)	0

**) V posledním roce je možné uplatnit jen 43 650 Kč, tj. do výše zůstatkové ceny.

2. Zrychlené odpisy:

Rok	Koeficient	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2016	5	$380\,000 / 5$	76 000	304 000
2017	6	$(2 \cdot 304\,000) / (6 - 1)$	121 600	182 400
2018	5	$(2 \cdot 227\,400) / 5$	90 960	136 440
2019	5	$(2 \cdot 136\,440) / (5 - 1)$	68 220	68 220
2020	5	$(2 \cdot 68\,220) / (5 - 2)$	45 480	22 740
2021	5	$(2 \cdot 22\,740) / (5 - 3)$	22 740	0

*) Poznámka: V tomto roce byl limit pro zařazení do DHM a technické zhodnocení minimálně 40 000 Kč.

Cvičení
č. 20**VÝPOČET ODPISŮ ZE ZVÝŠENÉ VSTUPNÍ CENY**

Zadání: V roce 2015 podnik koupil výrobní budovu za 42 mil. Kč. Budova je zařazena do 5. odpisové skupiny, doba odpisu je 30 let. V roce 2018 bylo na budově provedeno technické zhodnocení (přístavba dalšího patra na budově) v hodnotě 2 300 000 Kč.

Úkol: Vypočítejte rovnoměrné a zrychlené odpisy v prvních 6 letech užívání.

Poznámka: Pro pomocné výpočty použijte volný list papíru, do tabulky zaznamenejte výsledné hodnoty odpisů.

Rok	Daňové odpisy rovnoměrné	Daňové odpisy zrychlené
2015		
2016		
2017		
2018		
2019		
2020		

3 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

Pokračování cvičení č. 28 z předchozí strany:

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
7.	PPD tržba z prodeje výrobků:	cena bez DPH	30 000	
		DPH 21 %	
		cena celkem	
8.	PPD úhrada faktury od odběratelů	27 000		
9.	PPD výběr peněz z běžného účtu do pokladny	150 000		
10.	VBÚ připsané úroky z vkladu na účet	950		
11.	VBÚ zaplacené bankovní poplatky za vedení účtu	450		
12.	VBÚ vyúčtování výběru peněz z účtu do pokladny	150 000		
13.	VPD zaplaceno za opravy stroje:	smluvní cena bez DPH	25 000	
		DPH 21 %	
		cena celkem	
14.	VPD převod peněz z pokladny na bankovní účet	100 000		

Oceňování krátkodobého finančního majetku

Podle zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.) se:

- peněžní prostředky a ceniny oceňují vždy v nominální (natištěné) hodnotě,
- cenné papíry a podíly se oceňují v pořizovací ceně (cena pořízení včetně vedlejších nákladů jako poplatky a provize makléřům, poradcům a burzám).

3.2 POKLADNA

Se základy účtování na účtu **211 – Pokladna** jste se seznámili již v prvním dílu učebnice. Nyní pouze tyto znalosti rozšíříme o nové účetní případy.

Zálohy poskytnuté zaměstnancům

Poskytujeme je našim zaměstnancům na služební cesty, drobné nákupy v hotovosti pro firemní potřeby. Do doby jejich vyúčtování je považujeme za pohledávky **335 – Pohledávky za zaměstnanci**.

PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ ZÁLOH ZA ZAMĚŠTNANCI

Ukázkový příklad naznačuje účtování hospodářských operací souvisejících s poskytnutím finančních prostředků pracovníkovi při jeho pracovní činnosti.

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	VPD vyplacena záloha na nákup kancelářských potřeb	1 500	335	211
2.	Vyúčtování nákupu tiskopisů: cena bez DPH	1 000	501	
	DPH 21 %	210	343	
	cena celkem	1 210		335

Tabulka hospodářských operací vzorového příkladu pokračuje na následující straně.

Vzorový příklad

3.3 ÚČTOVÁNÍ CENIN

Ceniny jsou obecně považovány za zástupce peněžních prostředků při úhradách některých výkonů, jako jsou např.: poštovní známky, kolky, telefonní karty, dálniční známky, ostatní karty, stravenky.

Ceniny oceňujeme v nominální hodnotě.

Spotřeba cenin

Účtujeme jako úbytek účtu **213 – Ceniny** na straně MD souvztažně s různými nákladovými účty v **5. účtové třídě** do různých účtů.

Například spotřeba poštovních známek na účet **518 – Ostatní služby**, kolky a dálniční známky na **538 – Ostatní daně a poplatky**.

Účtování spotřeby stravenek

Účtování spotřeby stravenek je poněkud složitější. Ze zákona účetní jednotka účtuje maximálně 55 % hodnoty stravenek na účtě **527 – Záonné sociální náklady**.

Pokud se podnik rozhodne hradit stravenky svým zaměstnancům i nad rámec zákona, tak tuto částku musí účtovat na účtu **528 – Ostatní sociální náklady**.

Částka, kterou hradí zaměstnanec, se účtuje na účtu **335 – Pohledávka za zaměstnanci**.

Účet **528** není daňově uznatelný a účetní jednotka si jej nemůže dát do nákladů, které ovlivní hospodářský výsledek.

Od 1. 1. 2021 mohou firmy za stejných podmínek vyplácet zaměstnancům „stravenkový paušál“ – tj. platit jim svůj příspěvek přímo na jejich bankovní účet.

Vzorový
příklad

PŘÍKLAD – ÚČTOVÁNÍ CENIN A STRAVENEK

Vzorový příklad naznačuje zaúčtování cenin a stravenek v podniku.

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	Výdajový pokladní doklad – nákup kolků za hotové 20 ks (1 ks za 1 000 Kč)	20 000	213	211
2.	Faktura přijatá za nákup stravenek 500 ks (1 ks za 80 Kč)	40 000	213	321
3.	Výdej 250 ks těchto stravenek do spotřeby, podnik přispívá ve výši 60 % z hodnoty stravenek:			
	– zákonné náklady (55 %)	11 000	527	213
	– ostatní náklady (5 %)	1 000	528	213
	– úhrada zaměstnancem (40 %)	8 000	335	213
4.	VPD nákup poštovních známek a jejich okamžitá spotřeba 50 ks (1 ks za 19 Kč)	950	518	213
5.	VÚD výdej kolků do spotřeby 20 ks (1 ks za 1 000 Kč)	20 000	538	213
6.	Inventurou zjištěn přebytek cenin	80	213	668
7.	VÚD – výdej roční dálniční známky do spotřeby 5 ks za 1 500 Kč	7 500	538	213

Výše pojistného na sociální zabezpečení tvoří celkem **31,3 % z vyměřovacího základu**. U zaměstnanců činí **6,5 %**, zaměstnavatel hradí **24,8 %**.¹ Pojistné se zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru.

Výše pojistného veřejného zdravotního pojištění činí **13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období**, přičemž pro zaměstnance je to **4,5 %**, zaměstnavatel odvádí část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance, a to **9 %**.¹

Záloha na daň z příjmů

Daňová záloha ze základu daně se vypočte takto:

- Hrubá mzda** se zaokrouhlí na 100 Kč nahoru a stanoví se daňový základ pro výpočet měsíčních daňových záloh.
- Záloha na daň se u zaměstnance s podepsaným „**Prohlášením k dani**“ sníží o **slevy na dani** (viz. následující tabulka). Je-li daňové zvýhodnění na dítě vyšší než záloha na daň, zaměstnanci přísluší tzv. **daňový bonus**.

Vybrané měsíční slevy na dani		
Sleva na	rok 2021 ²	aktuálně pro rok: ³
Poplatníka	2 320 Kč Kč
Poživatele invalidního důchodu 1. nebo 2. stupně	210 Kč Kč
Poživatele invalidního důchodu 3. stupně	420 Kč Kč
Držitele průkazu ZTP/P	1 345 Kč Kč
Studujícího do 26 let (resp. 28 let u doktorského studia)	335 Kč Kč
Měsíční daňové zvýhodnění na:		
– první dítě	1 267 Kč Kč
– druhé dítě	1 617 Kč Kč
– třetí a každé další dítě	2 017 Kč Kč
Poznámka: Sleva na vyživovanou/ného manželku/la je uplatňována pouze při ročním zúčtování daně. Je to částka 27 840 Kč ² (pro rok 2021), a to v případě, že roční příjem manželky/la nepřesahuje částku uvedenou pro daný kalendářní rok (pro rok 2021 je to 68 000 Kč ²). Dále jsou vyšší slevy na děti nebo manžela/manželku a osoby s průkazem ZTP/P.		

Progresivní daň z příjmu fyzických osob

Pokud měsíční mzda zaměstnance převyší 4násobek průměrné mzdy ve státě (pro rok 2021 je to 141 764 Kč hrubého měsíčně²), pak částka, o kterou přesahuje hrubá mzda tuto hranici, je navíc zdaněna sazbou ve výši **23 %**.²

Čistá mzda

Výpočet čisté mzdy je následující:

$$\text{ČISTÁ MZDA} = \text{HRUBÁ MZDA} - \text{ZÁLOHA NA DAŇ Z PŘÍJMŮ (+ bonus)} - \text{SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNANCE (6,5 \% z hrubé mzdy)} - \text{ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNANCE (4,5 \% z hrubé mzdy)}$$

¹ Sazby pojistného na sociální a veřejné zdravotní pojištění jsou předmětem poměrně častých úprav, při výpočtu pojistného je nutné pravidelně ověřovat jejich výši a aktuálně platný stav.

² Hodnoty měsíčních slev na dani a sazby jsou aktualizovány a upravovány pro daný kalendářní rok.

³ Doplněte si právě aktuální hodnoty měsíčních slev na dani k danému roku, s nimi pak i pracujte ve výpočtech.

Částka k výplatě

Částka, kterou obdrží zaměstnanec ve své výplatě, se stanovuje takto:

$$\text{ČÁSTKA K VÝPLATĚ} = \text{ČISTÁ MZDA} - \text{SRÁŽKY (výživné, obědy, splátky půjček, exekuce apod.)} \\ + \text{NÁHRADA MZDY PŘI PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI}$$

Náhrada mzdy při pracovní neschopnosti (dávky nemocenského pojištění)¹

Během prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti zaměstnavatel vyplácí náhradu mzdy. Poskytuje se pouze za pracovní dny. Od 15. kalendářního dne vyplácí tyto dávky nemocenského pojištění správa sociálního zabezpečení, a to za kalendářní dny.

Tato náhrada mzdy se nezdaňuje a neplatí se z ní pojistné.

PŘÍKLAD – VÝPOČET MZDY K VÝPLATĚ

U jednotlivých zaměstnanců vypočítejte za měsíc srpen mzdu. U všech má zaměstnavatel k dispozici podepsané „Prohlášení k dani z příjmů“ na odpočet základní měsíční slevy na poplatníka.

Zaměstnanci:

- pan Veselý – časová mzda 23 400 Kč,
- pan Smutný – časová mzda 14 850 Kč, příplatky za práci v noci 1 000 Kč. Uplatňuje slevu na 2 vyživované děti. Z výplaty si nechává strhávat leasingové splátky ve výši 500 Kč,
- paní Krásná – podílová mzda 25 600 Kč, náhrada za dovolenou 3 300 Kč, uplatňuje slevu na 1 dítě a má invalidní důchod 1. stupně.

Účetní případy	Veselý	Smutný	Krásná
Hrubá mzda	23 400	15 850	28 900
Základ pro výpočet zálohy na daň (zaokrouhleno na 100 Kč nahoru)	23 400	15 900	28 900
Záloha na daň z příjmů před slevami (15 %)	3 510	2 385	4 335
Sleva na dani	2 320	2 320	2 530
Daňové zvýhodnění na dítě	0	2 884	1 267
Záloha na daň z příjmu po slevách	1 190	0	538
Daňový bonus	0	2 819	0
Sociální pojištění za zaměstnance 6,5 %	1 521	1 031	1 879
Zdravotní pojištění za zaměstnance 4,5 %	1 053	714	1 301
Čistá mzda zaměstnance	19 636	16 924	25 182
Srážky ze mzdy	0	500	0
Nemocenské dávky	0	0	0
Částka k výplatě zaměstnanci	19 636	16 424	25 182
Sociální pojištění za zaměstnavatele 24,8 %	5 804	3 931	7 168
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele 9 %	2 106	1 427	2 601

Vzorový
příklad

¹ Platí od července 2019.

Zadání: Ve firmě pracují tito zaměstnanci, mají podepsáno prohlášení poplatníka daně z příjmů:

- paní Mladá – úkolová mzda 12 780 Kč, odměny 600 Kč, příplatky za přesčasy 2 100 Kč, z výplaty si nechává strhávat částku za obědy 420 Kč,
- pan Starý – časová mzda 9 400 Kč, náhrada za dovolenou 5 200 Kč. Má 3 vyživované děti. Z výplaty mu zaměstnavatel strhnul náhradu manka ve výši 240 Kč,
- pan Nový – úkolová mzda 25 100 Kč, náhrada za práci ve svátek 1 300 Kč, 1 vyživované dítě, byl 5 dnů nemocen – náhrada za dočasnou pracovní neschopnost (2 pracovní dny) ve výši 1 620 Kč.

Úkol: Dopočítejte mzdu u těchto zaměstnanců (Pozn.: Případné pomocné výpočty provádějte na prázdném listu papíru).

Účetní případy	Mladá	Starý	Nový
Hrubá mzda
Základ pro výpočet zálohy na daň (zaokrouhleno na 100 Kč nahoru)
Záloha na daň z příjmů před slevami (15 %)
Sleva na dani
Daňové zvýhodnění na dítě
Záloha na daň z příjmů po slevách
Daňový bonus
Sociální pojištění za zaměstnance 6,5 %
Zdravotní pojištění za zaměstnance 4,5 %
Čistá mzda zaměstnance
Srážky ze mzdy
Nemocenské dávky
Částka k výplatě zaměstnanci
Sociální pojištění za zaměstnavatele 24,8 %
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele 9 %

Mzdová evidence

Zúčtovací a výplatní listina – vystavuje se dle mzdových podkladů jako soupis mezd všech jednotlivých zaměstnanců za celou organizaci, kopie se předává jednotlivým zaměstnancům v den výplaty.

Mzdový list se vyhotovuje ročně pro každého pracovníka s jeho osobními údaji a záznamy potřebnými k výpočtu měsíčních mezd (slevy na dani, čerpání dovolené). Je to přehled, který obsahuje počet odpracovaných dnů a hodin, hrubou mzdu, srážky sociálního a zdravotního pojištění, zálohy na daň, dávky nemocenského pojištění a částku k výplatě.

Ukázku předtisku mzdového listu vidíte na následující straně.

Pokračování vzorového příkladu z předchozí strany:

Účetní případy	Kč	MD	D
Hrubá mzda	33 400	521	331
Základ pro výpočet zálohy na daň (zaokrouhleno na 100 Kč nahoru)	33 400		
Záloha na daň z příjmů před slevami (15 %)	5 010		
Sleva na dani	2 320		
Daňové zvýhodnění na dítě	2 884		
Záloha na daň z příjmů po slevách	0		
Daňový bonus	194	342	331
Sociální pojištění za zaměstnance 6,5 %	2 171	331	336
Zdravotní pojištění za zaměstnance 4,5 %	1 503	331	336
Čistá mzda zaměstnance	29 920		
Srážky ze mzdy	860	331	335
Nemocenské dávky	0		
Částka k výplatě zaměstnanci	29 060	331	221
Sociální pojištění za zaměstnavatele 24,8 %	8 284	524	336
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele 9 %	3 006	524	336
VBÚ odvod daně z příjmů od zaměstnanců	1 751	342	221
VBÚ odvod sociálního a zdravotního pojištění	14 964	336	221

*) V případě daňového bonusu účtujeme ve prospěch účtu zaměstnanci **342 – Ostatní přímé daně** / **331 – Zaměstnanci**.

VÝPOČET A ZAÚČTOVÁNÍ MEZD

Cvičení
č. **37**

Zadání: V podniku byla sestavena následující výplatní listina zaměstnanců:

- pan Adamík – základní mzda časová 12 650 Kč, náhrada za dovolenou 5 620 Kč. Uplatňuje slevu na poplatníka na základě podepsaného prohlášení, dále uplatňuje slevu na 1 dítě. Nechává si srážet 1 800 Kč na penzijní připojištění.
- pan Beran – základní mzda úkolová 9 400 Kč, za dobu nemoci mu náleží dávky nemocenského pojištění od zaměstnavatele ve výši 6 810 Kč. Podepsal prohlášení k dani – sleva na poplatníka a slevu na invalidní důchod 2. stupně.
- paní Nová – pracuje na dohodu o provedení práce (nepodepsala prohlášení k dani – neuplatňuje zde slevu na poplatníka), její hrubá mzda je 8 400 Kč. (Pozn.: Z této dohody s příjmy do 10 000 Kč se neodvádí sociální a zdravotní pojištění, pouze srážková daň z hrubé mzdy 15 %.)

Úkol: Vypočítejte mzdy jednotlivých zaměstnanců v zúčtovací a výplatní listině a zaúčtujte hromadně účetní případy uvedené v tabulce na následující straně.

Vypracování cvičení č. 37 pokračuje na následující straně.

Pokračování cvičení č. 37 z předchozí strany:

Účetní případy	Adamík	Beran	Nová	Celkem	MD	D
Hrubá mzda		
Základ pro výpočet zálohy na daň		
Záloha na daň z příjmů před slevami		
Sleva na dani		
Daňové zvýhodnění na dítě		
Záloha na daň z příjmů po slevách		
Daňový bonus		
Sociální pojištění za zaměstnance		
Zdravotní pojištění za zaměstnance		
Čistá mzda zaměstnance		
Srážky ze mzdy		
Nemocenské dávky		
Částka k výplatě zaměstnanci		
Sociální pojištění za zaměstnavatele		
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele		
VBÚ – výplata mezd		
VBÚ – odvod daně z příjmů od zaměstnanců		
VBÚ – odvod sociálního a zdravotního pojištění		

4.7 ÚČTOVÁNÍ DANÍ A DOTACÍ

Vztah účetní jednotky k finančnímu orgánu z titulu daňových povinností se eviduje v účtové skupině **34. – Zúčtování daní a dotací**.

Daň – je povinná, nenávratná a zákonem určená platba do veřejného rozpočtu.

Daně členíme na přímé a nepřímé.

Přímé daně

Přímé daně se vyměřují z příjmů nebo majetku poplatníka. Zahrnují:

1. Daně z příjmů (fyzických a právnických osob) – evidují se na dvou účtech:

- účet **341 – Daň z příjmů** – zdaňuje se zde výsledek hospodaření účetní jednotky, která je poplatníkem i plátcem daně,
- účet **342 – Ostatní přímé daně** – slouží k evidenci daně z příjmů, kterou podnik odvádí za jinou osobu, například sražená daň z mezd zaměstnanců, z podílů na zisku společníků.

Pokračování přehledu účtů účtové třídy 5 z předchozí strany:

Účet	Daňová uznatelnost	Druh účetní operace	Účtová třída 5
521 522	Ano	Hrubé mzdy zaměstnanců, odměny dle dohod o provedení práce a pracovní činnosti, nároky společníků a jednatelů za práci pro družstvo nebo s. r. o.	
523	Ne	Odměny statutárním orgánům obchodních korporací (představenstvo).	
524	Ano	Odvody sociálního a zdravotního pojištění za zaměstnavatele (33,8 % z vyplacených hrubých mezd) zaplacené do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období.	
525	Ano / Ne	Jedná se o penzijní nebo životní pojištění, které hradí zaměstnavatel za své zaměstnance. Pokud příspěvek nepřesáhne (podle zákona o dani z příjmů) limit 50 000 Kč na jednoho zaměstnance, je to daňově uznatelný náklad.	
526	Ne	Odvody sociálního a zdravotního pojištění podnikatele.	
527	Ano	Náklady na péči o zaměstnance, stravenky do limitu 55 % celkové hodnoty.	
528	Ne	Stravenky hrazené zaměstnavatelem nad rámec zákona (více než 55 % hodnoty).	
531	Ano	Silniční daň za firemní vozidla, daň za osobní automobily zaměstnanců v případě služební cesty.	
532	Ano	Daň z firemních nemovitostí.	
538	Ano / Ne	Spotřeba kolků, dálničních známek, soudních a správních poplatků, zaplacená daň z převodu nemovitostí. Daň z nabytí nemovitých věcí není daňově uznatelným nákladem.	
541	Ano	V případě prodeje DM účtujeme rozdíl mezi pořizovací cenou prodávaného majetku a opravkami.	
542	Ano	Účtujeme prodej přebytečného materiálu ve skladní ceně souvztažně s účtem 112 – Materiál na skladě .	
543	Ne	Darem je bezplatné předání majetku (peníze, zboží, majetek) obcím, PO na financování vědy, výzkumu, školství, humanitární účely apod. Jsou vždy daňově neuznatelným nákladem, ale mohou být odčitatelnou položkou od základu daně v případě, že jsou splněny podmínky u: – Fyzické osoby (podnikatelé): hodnota poskytnutých darů ve zdaňovacím období je min. 1 000 Kč nebo přesáhne alespoň 2 % základu daně, maximálně do výše 15 % ze základu daně. – Právnícké osoby: hodnota poskytnutých darů ve zdaňovacím období je min. 2 000 Kč a maximálně 10 % ze základu daně.	
544	Ano	V případě zaplacení smluvní pokuty a úroků z prodlení podle nového občanského zákoníku, popř. sankce ze smluvních vztahů.	
545	Ne	Pokuty a penále státním institucím (FÚ, soc. a zdrav. pojištění) bez ohledu na to, zda byly zaplacený.	
546	Ano	Hodnota odepsaných pohledávek dle zákona o dani z příjmů (§2 4/2/y).	
548	Ano / Ne	Výdaje na technické zhodnocení majetku (do 80 tis. Kč), hodnota zlikvidovaných zásob (prošla záruční lhůta a likvidace byla prokazatelně provedena), pojištění odpovědnosti za škody, příspěvky profesním komorám, ve kterých má podnik povinné členství (Hospodářská nebo Agrární komora, Lékařská komora, Komora daňových poradců). Příspěvky sdružením, kde není povinné členství (např. Svaz účetních), nejsou daňově uznatelné.	

Přehled účtů účtové třídy 5 pokračuje na následující straně.

Pokračování přehledu účtů účtové třídy 5 z předchozí strany:

Účet	Daňová uznatelnost	Druh účetní operace	Účtová třída 5
549	Ano	Manka a škody na majetku, manka nad normu přirozených úbytků – daňově uznatelné jen do výše těchto náhrad. Plně daňově uznatelné jsou v případě škody způsobené neznámým pachatelem a škody způsobené živelní pohromou.	
551	Ano	Účetní odpisy DM souvztažně s účtem oprávek.	
552	Ano	Tvorba a čerpání rezerv dle zákona o rezervách, např. rezervy na opravy DHM.	
554	Ne	Tvorba a čerpání rezerv, které nesplňují podmínku zákona o rezervách.	
558	Ano	Tvorba a čerpání opravných položek k pohledávkám dle zákona o rezervách.	
559	Ne	Tvorba a čerpání opravných položek k různým majetkovým účtům, které nesplňují podmínky zákona o rezervách.	
561	Ano	Hodnota prodaných cenných papírů v pořizovací ceně.	
562	Ano	Úroky z poskytnutého bankovního úvěru, úroky z prodlení dle smlouvy o úvěru.	
563	Ano	Rozdíl vzniklý z pohybu kurzů Kč a cizích měn.	
568	Ano	Bankovní poplatky a ostatní náklady související s peněžním stykem.	
569	Ano	Manko v pokladně nebo na ceninách.	
581 – 584	Na straně Dal	Účtování změny stavu nedokončené výroby, polotovarů, vlastních výrobků a zvířat.	
585 – 588	Na straně Dal	Aktivace vnitropodnikových služeb a vlastní výroby.	
591 595		Účty nejsou součástí HV, účtujeme o vypočítaných daních z příjmů.	

Účet	Daňová uznatelnost	Druh účetní operace	Účtová třída 6
601	Ano	Tržby z prodeje výrobků.	
602	Ano	Tržby z prodeje služeb.	
604	Ano	Tržby z prodeje zboží.	
641	Ano	Tržby z prodeje DM v prodejní ceně (následným porovnáním s účtem 541 zjistíme HV z prodeje).	
642	Ano	Tržby z prodeje materiálu v prodejní ceně (následným porovnáním s účtem 542 zjistíme HV z prodeje).	
644	Ano	Smluvní pokuty a úroky z prodlení.	
646	Ano / Ne	Úhrada pohledávek, které už byly v minulosti odepsány do daňově uznatelných nákladů. Pohledávka nebyla daňově odepsána.	
648	Ano	Čerpání dotace na úhradu provozních nákladů, náhrady soudních výloh od dlužníků, přebytky materiálu, další provozní výnosy.	
661	Ano	Tržby z prodeje cenných papírů (akcií, podílových listů).	
662	Ano	Úroky z vkladu na běžném účtu, poskytnutých půjček.	
663	Ano	Kurzové zisky z důvodu pohybu kurzu měny.	
665 666	Ne	Přijaté podíly ze zisku v a. s. nebo s. r. o. (osvobozené nebo již zdaněné příjmy).	
668	Ano	Přebytky na pokladně, ceninách.	

SOUHRNNÉ OPAKOVÁNÍ

Cvičení
č. 46

Zadání: Podnikatelský subjekt měl k 1. lednu tohoto roku následující aktiva a pasiva. Dopočtěte chybějící částky a zaúčtujte jednotlivé hospodářské operace.

- materiál na skladě: 120 000 Kč
- závazky vůči zaměstnancům: 81 900 Kč
- samostatné movité věci: 980 000 Kč
- zboží na skladě: 55 000 Kč
- základní kapitál: ? Kč (hodnota bude předmětem výpočtu)
- krátkodobý úvěr: 440 500 Kč
- pokladna: 155 000 Kč
- běžný bankovní účet: 350 000 Kč
- pohledávky vůči odběratelům: 58 500 Kč
- ceniny: 18 500 Kč
- závazky vůči dodavatelům: 141 200 Kč

Číslo	Účetní případy	Kč	MD	D
1.	VPD – záloha vyplacená zaměstnanci na nákup tiskopisů	1 000		
2.	Nákup tiskopisů: cena bez DPH	1 400		
	DPH 21 %		
	cena celkem		
3.	Vyúčtování zálohy na nákup tiskopisů		
4.	FAV odběratelům za prodané zboží: cena bez DPH	46 200		
	DPH 21 %		
	cena celkem		
5.	VÚD úbytek prodaného zboží ve skladní ceně	27 000		
6.	FAP za opravu počítače: cena bez DPH	12 000		
	DPH 21 %		
	cena celkem		
7.	VPD záloha vyplacená na nákup stroje	10 000		
8.	FAP za nákup stroje: cena bez DPH	179 500		
	DPH 21 %		
	cena celkem		
9.	Zúčtování zálohy s fakturou za stroj	10 000		
10.	VÚD doprava stroje ve vlastní režii – aktivace	2 400		
11.	FAP za odbornou montáž stroje specializovanou firmou	9 500		
12.	VBÚ – doplatek faktury dodavateli za nákup stroje (bod 8)		

Cvičení č. 46 pokračuje na následující straně.